

Naturvernforbundet

Oslo og Akershus

GREVLINGENS VALGNUMMER 2023

Spørsmål fra Naturvernforbundet til partiene i Jevnaker.

Arealforvaltning og lokalmiljø

FN gir oss 7 år på å snu klimautviklingen. De påpeker at vern av naturen er avgjørende forutsetning for å lykkes. Arealforvaltningen er nøkkelen til å stanse naturtapet og derved bidra til å dempe (konsekvensene av) klimakrisen.

Det er nasjonene som utformer miljøpolitikken, men det er kommunene som forvalter arealene, og derved avgjør om vi skal lykkes med å stanse naturtapet. Derfor er kommunevalget – og avgjørelsene rundt arealforvaltningen i kommunene – svært viktig for om vi skal klare å ta vår del av ansvaret for de globale utfordringene.

NOAs oppfordring til politikerne er en radikal kursendring i arealforvaltningen, fra forbruk av natur til vern av natur og til restaurering av natur – nettopp det FN etterspør i sine rapporter.

Vi i Norge har lenge trodd at vi har mye natur, og at det ikke spiller noen rolle om vi tar enda mer av den til menneskelige formål. Det er ikke tilfelle. Situasjonen er kritisk – særlig for de mest produktive arealene, der også naturmangfoldet er størst. Din kommunes arealpolitikk er avgjørende for at naturtapet skal stanses.

1. Hvilke tiltak vil ditt parti initiere for å få slutt på tapet av naturområder i din kommune?
2. Anser ditt parti at vi har tilstrekkelig oversikt over, og kunnskap om naturverdiene i kommunen?
3. Hvilke tiltak vil ditt parti initiere for å sikre tilstrekkelig kunnskapsnivå for arealforvaltningen i kommunen?
4. Vil ditt parti initiere / støtte arbeidet for utarbeidelse av landskapsøkologiske nettverk og restaureringsplaner i kommunen, og i samarbeid med tilgrensende kommuner?
5. Vil ditt parti gå mot naturnedbygging til energiformål (solcelleparker, vindindustri)?
6. Hva vil ditt parti gjøre for å sikre at kommunen når sitt klimamål innen 2030?
7. Hva mener partiet ditt om de omfattende hytteplanene i Nordmarka v/Mylla (områdeplan Mylla) hvor nye 1.000 mål er avsatt til fritidsbebyggelse?
8. Hva mener partiet ditt om å redusere vannføringen i Randselva dramatisk (1/3 dels reduksjon i forhold til dagens gjennomsnittlige vannmengde) ved å overføre vannet fra elva til Steinsfjorden via en 13 km lang tunnel?

FN har utpekt 2021-2030 til verdens tiår for restaurering av økosystemer. FN ønsker med dette å gi et løft for arbeidet med å restaurere forringede og ødelagte økosystemer som tiltak for å bekjempe klimakrisen, styrke matvaresikkerhet, vannforsyning og biodiversitet (Miljødirektoratet). FNs initiativ ble fulgt opp i naturavtalen (Montreal 2022) med mål om at 30% av naturen som i dag er ødelagt skal restaureres innen 2030.

9. Hva vil ditt parti gjøre for å sikre at kommunen bidrar til å nå naturavtalens mål for naturrestaurering innen 2030?
10. Hvilke konkrete arealer, områder og/eller naturtyper i kommunen mener ditt parti skal være restaurert innen 2030?

Naturvernforbundet

Oslo og Akershus

Jordvern og matsikkerhet

Krigen i Ukraina har synliggjort vår sårbarhet vedrørende matforsyning. Til tross for at vi er mindre enn 50 selvforsynt med mat (og enda mindre hvis vi holder importerte innsatsmidler utenfor), fortsetter vi nedbyggingen av våre beste jordbruksarealer. Kun 3 % av landarealet er dyrka mark, og det er bare på halvparten av dette det kan dyrkes matkorn.

Vårt andre store matfat er Oslofjorden – tidligere et svært fruktbart område for fiskerier. Nå er fjorden så godt som død, og flere fiskearter er kommet på rødlistene over truede og sårbare arter. En hovedgrunn til dette er forurensning av fjorden fra kommunale avløp og landbruk. Skal situasjonen bedres, må forurensningen opphøre. Dette er et kommunalt ansvar, for alle kommuner i Oslofjordens nedbørsfelt.

11. Hvilke tiltak vil ditt parti initiere for å øke selvforsyningen av mat?
12. Vil ditt parti praktisere et uforbeholdent, selvpålagt forbud mot omdisponering av ytterligere jordbruksareal i kommunen?
13. Vil ditt parti innføre de virkemidler som miljømyndighetene anser som nødvendige for å sikre Oslofjorden mot forurensende avrenning?

Skog/marka

Skog dekker store deler av Oslo og Viken fylker. Skogene er rike økosystemer, med et stort mangfold av arter. De siste 70 årene er skogbruket drevet i hovedsak ved hjelp av flatehogster og gjenplantning med ensaldrete treåkre av én art (i hovedsak gran). Dette har medført tap av store deler av leveområdene for mange arter og til en fragmentering av levelige områder som på sikt turer overlevelsen. Selv om få kommuner erkjenner det, er forvaltningen av skogarealene – og av skogbruket – et kommunalt ansvar.

En forutsetning for et skogbruk innenfor naturens tålegrenser er at man kjenner naturverdiene i skogen før tiltak gjennomføres. Denne kunnskapen har man ikke i dag. NRK og Naturvernforbundet har avslørt at registreringen kun har foregått på mindre andeler av skogarealet. Landskogtakseringen viser at 22 % av skogen skulle vært registrert som potensielle nøkkel-biotoper. Skognæringens registreringer har kun funnet 2 %. Det vil si at 9 av 10 verdifulle skogområder kan hogges, uten at det er foretatt naturregistreringer på forhånd.

I NOAs arbeidsområde utgjøre Marka en vesentlig del av arealet. Til tross for en egen lov for Marka, går natur fortsatt tapt i et høyt tempo. Ikke til nedbygging – det har Markaloven stanset, men gjennom skogbrukets praksis. I følge NIBIO var det i 2018 kun 11 % av den produktive skogen i Marka som var naturskog (skog som var gammel i 1990-åra, og som fortsatt ikke er hogd). Til tross for et intenst arbeid for mer vern, er det fortsatt ikke vernet mer enn ca 8 % av skogen i Marka mot skogbruksaktivitet – FNs anbefalinger om 30 % vern av all natur til tross.

14. Hva vil ditt parti gjøre for å sikre et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å forvalte skogens naturverdier?
15. Vil ditt parti støtte verneforslag som kan bringe verneandelen opp på FNs anbefalte nivå?
16. Hvis ikke: Hvor stor andel av skogene og av Marka mener ditt parti skal sikres gjennom vern?
17. Vil ditt parti gå i bresjen for å oppnå et slikt vernnivå?
18. Vil ditt lokalparti arbeide for at skogbruket skal legges inn under Markaloven?
19. Hvilke konkrete tiltak vil ditt parti initiere for å få slutt på industriskogbrukets hogstflater og ensaldrete plantefelt?

Naturvernforbundet

Oslo og Akershus

20. Vil ditt parti ta initiativ til at kommunens fagmiljø innen natur, miljø og friluftsliv skal inkluderes i landbrukskontorets behandling av hogstsøknader i Marka, for eksempel som en høringsinstans?
21. Vil ditt parti støtte innføring av søknadsplikt også for skogområder i kommunen som er utenfor Marka (markaforskriftens virkeområde)?
22. Vil ditt parti ta initiativ til en kommunal markagrense for skogområder som per i dag er utenfor markagrensen (som ved Mylla), med sikte på å innlemme områdene under Markaloven?

Stedsidentitet

«For at livet skal finne sted, må stedet forstås – og respekteres. I dag er dette glemt; resultatet er stedstap og omverdenskrise.» (Christian Norberg-Schulz, 1992)

Både i bebyggelsen, og i naturomgivelsene rundt, er landskapet i stor omvandling. Det er fravær av en diskusjon om stedenes egenart; deres «sjel», og hva som kan gjøres for å ivareta disse karaktertrekkene.

Dette gir seg utslag i fremmedgjørende arkitektur og byutvikling, samt i en ekstrem omvandling av naturlandskapene, både i Marka, kulturlandskapene og tettbygde strøk.

Som all annen arealforvaltning, er også ansvaret for ivaretagelsen av landskapet og stedenes egenart, et kommunalt anliggende.

23. Vil ditt parti initiere et overordnet planarbeid for å sikre en helhetlig plan for bevaring og videre utvikling av kommunens landskapsmessige og naturgitte særpreg?
24. Vil ditt parti initiere en egen prosedyre for å vurdere virkningene av utbyggingstiltak for landskap og stedsidentitet?